

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені А. С. МАКАРЕНКА**

КАФЕДРА ТУРИЗМУ І ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО СЕРВІСУ

«Затверджую»

Голова приймальної комісії

СумДПУ імені А. С. Макаренка

проф. Юрій ЛЯННОЙ

«25» березня 2025 р.

**ПРОГРАМА
ВСТУПНОГО ІСПИТУ
З ОРГАНІЗАЦІЇ ТУРИЗМУ
ДЛЯ ВСТУПУ НА НАВЧАННЯ
ДЛЯ ЗДОБУТТЯ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ МАГІСТР
ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ ІЗ ТУРИЗМ І РЕКРЕАЦІЯ
ДЛЯ ІНОЗЕМЦІВ ТА ОСІБ БЕЗ ГРОМАДЯНСТВА**

Розглянута на засіданні

приймальної комісії

«25» березня 2025 р.

Протокол № 7

Суми – 2025

Програма вступного іспиту для іноземців та осіб без громадянства з «Організації туризму» для вступу на навчання для здобуття освітнього ступеня Магістр денної та заочної форм навчання за спеціальністю J3 Туризм і рекреація.

Ухвалена на засіданні кафедри
туризму і готельно-ресторанного
сервісу

28 лютого 2025 року,
протокол № 7

Завідувач кафедри туризму
і готельно-ресторанного сервісу,
к. пед. н., доцент

Інна ЗІГУНОВА

Голова комісії,
к. пед. н., доцент

Інна ЗІГУНОВА

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

У програмі визначене основне коло фахових знань з організації туризму, необхідних претенденту для вступу на навчання за освітнім ступенем Магістр, спеціальності J3 Туризм і рекреація на базі раніше здобутих ступенів бакалавра, магістра або спеціаліста.

Магістерський ступінь вищої освіти передбачає отримання претендентом додаткових знань з туризму для підвищення власної конкурентоздатності на ринку праці, успішного здійснення майбутньої професійної діяльності на керівних посадах у сфері управління туристсько-рекреаційними системами та інноваційними процесами в туризмі, вдосконалення досвіду у проведенні наукових досліджень в обраній сфері та занять науково-педагогічною діяльністю.

Туризм – одна з динамічних галузей економіки, чинник економічного та культурного розвитку регіонів, збереження пам'яток історико-культурної спадщини, міжнародного співробітництва між країнами та зміцнення миру між народами. Туризм є вагомим сектором сфери обслуговування в світі. Тому на сьогодні виникає необхідність у підготовці висококваліфікованих фахівців з туризму, здатних якісно здійснювати туристське обслуговування, раціонально мислити, впроваджувати інноваційні технології у туристську діяльність,

Оскільки туризм – багатогранна сфера людської діяльності, то студентам надаються знання із декількох блоків. Передбачається вивчення соціально-гуманітарних, фундаментальних, природничо-наукових, загальноекономічних дисциплін, а також професійно орієнтованих, необхідних для здійснення туристської діяльності у готельній, ресторанній індустрії, сфері туристичного бізнесу, екскурсійній справі, туристській анімаційній, туристсько-спортивній діяльності, а також у сфері маркетингу, менеджменту, державного управління туристичної галузі.

До навчального плану підготовки фахівців з туризму включені навчальні туристські практики, під час яких студенти ознайомлюються із специфікою діяльності туристичних фірм, підприємств готельного й ресторанного господарства, установ, що здійснюють управління у сфері туризму, в громадських туристських організаціях. Під час практик студенти напрацьовують майстерність, вдосконалюють набуті упродовж навчання в університеті знання й уміння, отримують необхідні фахові компетенції, здобувають практичний досвід у здійсненні туристичної діяльності.

Мета вступного іспиту – оцінити рівень фахових знань абітурієнтів у сфері організації та здійсненні туристської діяльності.

Вступний іспит з «Організації туризму» для іноземців та осіб без громадянства відбувається у формі *тестового вступного випробування, письмово*.

Оцінка виставляється за 200-бальною шкалою відповідно до основних критеріїв та показників рівня знань абітурієнтів.

ЗМІСТ ПРОГРАМИ ВСТУПНОГО ІСПИТУ

Тема 1. Сутність туризму та його значення для суспільства

Сутність понять «туризм», «подорож». Історичні етапи розвитку туризму.

Функції туризму: рекреаційна, пізнавальна, виховна, політична, економічна, екологічна, соціальна.

Зовнішні та внутрішні фактори розвитку туризму; статичні та динамічні чинники розвитку туризму (природно-географічні, історико-політичні, соціально-економічні, демографічні).

Класифікація в туризмі (типи, категорії, види, форми туризму).

Діяльність Міжнародних туристичних організацій – ЮНВТО, ЮНЕСКО.

Тема 2. Турпродукт – основа туристської послуги

Матеріальне і нематеріальне виробництво. Туристична послуга, її ознаки. Структура та характеристика складових турпродукту і турпакету, їх взаємозв'язок. Життєвий цикл турпродукту, характеристика його етапів. Якість і конкурентоспроможність турпродукту.

Тема 3. Турист як суб'єкт туризму

Сутність понять «турист», «екскурсант», «мандрівник».

Класифікація туристів за різними ознаками. Особи, що не входять до статистики туристських потоків.

Мотивація туристських подорожей.

Тема 4. Туристична індустрія

Характеристика і структура туристичної індустрії. Туристична інфраструктура та її складові.

Види туристських підприємств, їх характеристика. Спільні та відмінні риси туроператорських і турагентських підприємств. Класифікація підприємств готельного, ресторанного господарства, садиб зеленого туризму.

Організація послуг розміщення, харчування, екскурсійних, транспортних, рекреаційних послуг. Договірні відносини в туризмі.

Порядок ліцензування туристської діяльності, стандартизація та сертифікація у туризмі.

Тема 5. Програмне обслуговування в туризмі

Принципи формування програм перебування туристів. Види та характеристика програмних заходів в туризмі.

Партнерська робота з підприємствами розміщення, харчування, дозвілля туристів та транспортними компаніями. Завантаженість підприємств розміщення та складання графіків заїздів (для готелів сезонного функціонування та лікувально-оздоровчого профілю).

Тема 6. Бронювання туристських послуг

Процес бронювання послуг готельних, транспортних, екскурсійних підприємств. Процеси замовлення послуг підприємств ресторанного господарства та узгодження меню. Види автоматизованих систем бронювання та резервування в туризмі. Ануляція туристських послуг: компенсація та штрафні санкції.

Тема 7. Організація транспортного обслуговування в туризмі

Система транспортного забезпечення в туризмі та класифікація транспортних засобів. Види транспортних подорожей та їх характеристика.

Нормативно-законодавча основа міжнародних та внутрішніх перевезень туристів різними видами транспорту.

Особливості перевезення туристів і багажу авіаційним транспортом.

Особливості розробки туристських автотransпортних маршрутів.

Організація спеціальних залізничних турів (турпоїздів).

Організація круїзних туристичних маршрутів та їх специфіка. Класифікація водного транспорту для перевезення туристів. Види круїзів, характеристика основних круїзних територій світу.

Тема 8. Особливості ведення туристської документації

Основні види документів в туристському бізнесі. Види договорів в туризмі та порядок їх оформлення. Інформаційні, облікові, розрахункові та звітні туристські документи. Оформлення документів туристської групи (подорож за кордон, у межах України; для дитячих туристських груп).

Тема 9. Безпека туристських подорожей

Нормативно-правові акти щодо забезпечення безпеки туристських подорожей на внутрішніх та міжнародних маршрутах. Обов'язки туристів щодо дотримання правил поведінки упродовж подорожі.

Страхування туристів та їх майна, порядок виплати страхових сум при настанні страхового випадку. Правила дотримання безпеки на маршрутах активного туризму.

Тема 10. Маркетинг у туризмі

Маркетингова діяльність у туризмі. Функції маркетингу. Види маркетингу в туризмі.

Маркетингові дослідження туристського продукту. Маркетингова цінова стратегія в туризмі. Канали просування і збуту туристських продуктів.

Реклама та PR-технології в туризмі. Туристські виставки і ярмарки як елементи маркетингової політики суб'єктів туристського бізнесу.

Маркетингова політика підприємств індустрії туризму і гостинності.

Тема 11. Менеджмент у туризмі

Менеджмент у туризмі, його функції. Управління внутрішнім і зовнішнім середовищем в туризмі. Управління макроекономічними об'єктами в туризмі (туристський регіон, дестинація, туристський кластер).

Види управлінських рішень. Організаційні структури туристських підприємств. Принципи планування діяльності підприємств індустрії туризму і гостинності.

Мотиваційний менеджмент, комунікації в системі управління, джерела влади менеджера (лідерство).

Тема 12. Екскурсійна діяльність

Екскурсія як форма туристської послуги. Класифікація екскурсій. Функції екскурсії: інформаційна, культурологічна, розширення світогляду, формування інтересів.

Методика підготовки екскурсії. Етапи розробки нової екскурсії. Порядок складання технологічної карти екскурсії та «портфеля екскурсовода».

Професійна майстерність екскурсовода, її складові. Методика та техніка проведення екскурсій.

Тема 13. Туристська політика у сфері туризму

Поняття про туристську політику держави. Світова туристська політика, особливості її формування та регулювання. Діяльність та функції Всесвітньої туристської організації. Значення міжнародних туристичних організацій у регулюванні туристської політики держав.

Структура державного регулювання туристичної індустрії в Україні.
Основні нормативно-правові документи, що регулюють туристичну діяльність в Україні.

Тема 14. Географія туризму

Туристські ресурси як основа розвитку туризму. Види туристських ресурсів та їх значення для розвитку туристської галузі.

Особливості розвитку туризму в Європейському, Близькосхідному, Азіатсько-Тихоокеанському, Американському, Африканському туристських макрорегіонах.

Країнознавча характеристика провідних туристських країн.
Характеристика основних туристських центрів та провідних видів туризму.

Тема 15. Організація і проведення заходів у сфері активного туризму

Діяльність Федерації спортивного туризму України. Нормативно-правова база здійснення туристсько-спортивної діяльності в Україні.

Методика організації та проведення спортивних туристських походів та змагань з видів спортивного туризму.

Організація і проведення туристсько-спортивних, туристсько-рекреаційних, туристсько-анімаційних заходів.

Способи орієнтування на місцевості, види спорядження для різних видів туризму.

ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ

1. Сутність туризму та його значення для суспільства
2. Функції туризму: рекреаційна, пізнавальна, виховна, політична, економічна, екологічна, соціальна
3. Зовнішні та внутрішні фактори розвитку туризму
4. Статичні та динамічні чинники розвитку туризму (природно-географічні, історико-політичні, соціально-економічні, демографічні)
5. Види туристських ресурсів та їх значення для розвитку туристської галузі
6. Класифікація в туризмі (типи, категорії, види, форми туризму)
7. Туристична послуга, її ознаки
8. Структура та характеристика складових турпродукту і турпакету
9. Життєвий цикл турпродукту
10. Якість і конкурентоспроможність тур продукту
11. Сутність понять «турист», «екскурсант», «мандрівник». Мотивація туристських подорожей.
12. Класифікація туристів за різними ознаками
13. Характеристика і структура туристичної індустрії
14. Туристична інфраструктура та її складові
15. Характеристика діяльності Всесвітньої туристичної організації
16. Характеристика діяльності туроператорських і турагентських підприємств
17. Класифікація підприємств готельного, ресторанного господарства, садиб зеленого туризму
18. Договірні відносини в туризмі. Види договорів в туризмі та порядок їх оформлення
19. Основні види документів в туристському бізнесі: установчі, облікові, розрахункові, звітні, інформаційні
20. Оформлення документів туристської групи (подорож за кордон, у межах України; для дитячих туристських груп).
21. Ліцензування туристської діяльності
22. Стандартизація та сертифікація у туризмі
23. Бронювання туристських послуг
24. Види автоматизованих систем бронювання та резервування в туризмі. Ануляція туристських послуг: компенсація та штрафні санкції
25. Програмне обслуговування в туризмі
26. Види та характеристика програмних заходів в туризмі
27. Особливості перевезення туристів і багажу авіаційним транспортом
28. Особливості розробки туристських автотранспортних маршрутів

29. Організація спеціальних залізничних турів (турпоїздів)
30. Організація морських та річкових круїзних туристських подорожей
31. Безпека туристських подорожей
32. Маркетингова діяльність у туризмі. Функції та види маркетингу в туризмі
33. Маркетингові дослідження туристського продукту. Маркетингова цінова стратегія в туризмі
34. Канали просування і збуту туристських продуктів
35. Реклама та PR-технології в туризмі
36. Туристські виставки і ярмарки як елемента маркетингової політики суб'єктів туристського бізнесу
37. Маркетингова політика підприємств індустрії туризму і гостинності
38. Туристичні виставки і ярмарки як елементи маркетингової політики
39. Канали просування і збуту туристських продуктів
40. Менеджмент у туризмі, його функції
41. Управління внутрішнім і зовнішнім середовищем в туризмі
42. Управління макроекономічними об'єктами в туризмі (туристський регіон, дестинація, туристський кластер)
43. Види управлінських рішень
44. Організаційні структури туристських підприємств
45. Принципи планування діяльності підприємств індустрії туризму і гостинності
46. Мотиваційний менеджмент, комунікації в системі управління, джерела влади менеджера (лідерство).
47. Класифікація та функції екскурсій. Методика розробки екскурсії
48. Професійна майстерність екскурсовода, її складові
49. Туристська політика у сфері туризму, особливості її формування та регулювання
50. Діяльність, функції та значення Всесвітньої туристської організації у розвитку туризму у країнах
51. Структура державного регулювання туристичної індустрії в Україні
52. Основні нормативно-правові документи, що регулюють туристичну діяльність в Україні
53. Особливості розвитку туризму в Європейському туристському макрорегіоні
54. Особливості розвитку туризму в Американському туристському макрорегіоні
55. Особливості розвитку туризму в Близькосхідному туристському макрорегіоні

56. Особливості розвитку туризму в Азіатсько-Тихоокеанському туристському макрореґіоні
57. Особливості розвитку туризму в Африканському туристському макрореґіоні
58. Комплексна туристська характеристика Франції
59. Комплексна туристська характеристика Італії
60. Комплексна туристська характеристика Іспанії
61. Комплексна туристська характеристика Великобританії
62. Комплексна туристська характеристика Німеччини
63. Комплексна туристська характеристика Греції
64. Комплексна туристська характеристика Болгарії
65. Комплексна туристська характеристика Польщі
66. Комплексна туристська характеристика Угорщини
67. Комплексна туристська характеристика Чехії
68. Комплексна туристська характеристика України
69. Комплексна туристська характеристика Китаю
70. Комплексна туристська характеристика Японії
71. Комплексна туристська характеристика Індії
72. Комплексна туристська характеристика Туреччини
73. Комплексна туристська характеристика Єгипту
74. Комплексна туристська характеристика Об'єднаних Арабських Еміратів
75. Комплексна туристська характеристика США
76. Діяльність Федерації спортивного туризму України. Нормативно-правова база здійснення туристсько-спортивної діяльності в Україні
77. Методика організації та проведення спортивних туристських походів та змагань з видів спортивного туризму
78. Організація і проведення туристсько-спортивних
79. Організація і проведення туристсько-рекреаційних
80. Організація і проведення туристсько-анімаційних заходів.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Комплект тестових завдань для вступу на навчання за ступенем Магістр денної та заочної форм навчання за спеціальністю ІЗ Туризм і рекреація (для іноземців та осіб без громадянства) містить два варіанти.

Кожен варіант складається із тестових завдань, що охоплюють теми різних блоків професійно-практичної підготовки освітнього рівня бакалавр:

Загальна кількість запитань у завданні – 30. Питання передбачають одну правильну відповідь. Відповідь на питання (від 1 до 5) оцінюється у 0 або 5 балів (5 балів, якщо вказано правильну відповідь; 0 балів, якщо вказано неправильну відповідь, або вказано більше однієї відповіді, або відповіді на завдання не надано).

Відповідь на питання (від 6 до 30) оцінюється у 0 або 7 балів (7 балів, якщо вказано правильну відповідь; 0 балів, якщо вказано неправильну відповідь, або вказано більше однієї відповіді, або відповіді на завдання не надано).

Завдання вважаються виконаними, якщо абітурієнт вибрав і позначив правильну відповідь у відповідній частині завдання.

Загальна кількість балів – 200.

Час виконання завдання – 2 години.

Результат абітурієнта до 100 балів оцінюється як «незадовільно» – вступне випробування вважається не складеним.

Результат абітурієнта 100 балів і вище – «склав».

Додаткові матеріали та обладнання під час вступного випробування не використовуються.

ІНФОРМАЦІЙНІ ДЖЕРЕЛА

1. Абрамов В. В. Спортивний туризм: підруч. Харків : ХНАМГ, 2011. 367 с.
2. Андрушків Б. М., Малюта Л. Я., Островська Г. Й. Готельно-ресторанна справа. Навчально-методичне видання. Тернопіль : ФОП Паляниця В. А., 2018. 268 с.
3. Агафонова Л. Г., Агафонова О. Є. Туризм, готельний та ресторанний бізнес: Ціноутворення, конкуренція, державне регулювання: Навчальний посібник. К. : Знання України, 2002. 358 с.
4. Архіпов В. В. Організація ресторанного господарства : навч. посіб. К. : Центр учбової літератури, 2012. 280 с.
5. Архіпов В. В., Русавська В. А. Організація обслуговування в закладах ресторанного господарства : навч. посіб. К. : Центр учбової літератури, 2009. 342 с.
6. Балабанова Л. В., Холод В. В., Балабанова І. В. Маркетинг підприємства. К. : Центр учбової літератури, 2012. 612 с.
7. Бедринець М. Д., Довгань Л. П. Фінанси підприємств: навч. посіб. К. : Центр учбової літератури, 2018. 292 с.
8. Блистів Т. В., Горбацьо І. І., Нужний О. В. Теорія і практика туристських походів: навч. посіб. Львів : НВФ «Українські технології», 2006. 132 с.
9. Булашев О. Я. Спортивний туризм. Харків : ХДАФК, 2009. 332с.
10. Булашев О. Я. Теорія і методика спортивного туризму : [для студ першого курсу]. Харків : ХДАФК, 2007. 230 с.
11. Виноградський М. Д., Виноградська А. М., Шкапова О. М. Організація праці менеджера: навч. посіб. К. : Кондор, 2012. 234 с.
12. Гайдук С. М., Юрчук К. А. Організація обслуговування в закладах ресторанного господарства : підручник. К. : Центр учбової літератури, 2006. 342 с.
13. Галасюк С. С. Стандартизація, сертифікація туристичних послуг та ліцензування туристичної діяльності : навч. посіб. Одеса : Астропринт, 2011. 234 с.
14. Галасюк С. С., Нейздомінов С. Г. Організація готельного господарства : навч.-практ. посіб. К. : ФОП Гуляєва В. М., 2019. 204 с.
15. Галасюк С. С., Нездоймінов С. Г. Організація туристичних подорожей та екскурсійної діяльності : навч. посіб. К. : Центр учбової літератури, 2013. 178 с.
16. Гаркавенко С. С. Маркетинг: Підручник. К. : Лібра, 2002.

17. Герасименко В. Г., Замкова А. В. Організація транспортних подорожей і перевезень туристів. : навч. посіб. К. : Вид-во Бурун книга, 2011. 112 с.
18. Гетьман О. О., Шаповал В. М. Економіка підприємства : навч. посіб. 2-ге видання. К. : Центр учбової літератури, 2010. 488 с.
19. Голод А., Феленчак Ю. Страхування в туристичній діяльності : навч. посіб. : у 2 ч. Львів : ЛДУФК, 2016. 156 с.
20. Грабовський Ю. А. Спортивний туризм: навч. посіб. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2008. 304 с.
21. Економіка і бізнес: підручник / за ред. д.е.н., проф. Л. Г. Мельника, д.е.н., проф. О. І. Карінцевої. Суми : Університетська книга, 2021. 316 с.
22. Забалдіна Ю. Б. Маркетинг туристичного підприємства: Навчальний посібник. К. : Музична Україна, 2002. 196 с.
23. Закон України «Про туризм»: від 01.04.2023 р. № 324/95-ВР : станом на 01 квіт. 2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/324/95-%D0%B2%D1%80#Text>).
24. Збірник нормативних документів державного регулювання у сфері ресторанного бізнесу : уклад. Малюк Л. П., Черевко О. І., Дейниченко Г. В. Харків : ХДУХТ, 2003. 488 с.
25. Зігунов В. М., Зігунова І. С., Міщенко О. О. Організаційно-методичні основи спортивного туризму. Суми : Видавництво СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2010. 436 с.
26. Кифяк В. Ф. Організація туризму: Навчальний посібник. Чернівці : Книги – ХХІ, 2008. 344 с.
27. Кіптенко В. К. Менеджмент туризму: підручник. К. : Знання, 2010. 502 с.
28. Король О. Д. Організація екскурсійних послуг у туризмі : навч.-метод. посібник. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2016. 144 с.
29. Крушельницька О. В., Мельничук Д. П. Управління персоналом: навч. посіб. К. : Кондор, 2013. 151 с.
30. Кудла Н. Є. Маркетинг туристичних послуг : навч. посіб. К. : Знання, 2011. 351 с.
31. Кудла, Н. Є. Менеджмент туристичного підприємства: підручник. К.: Знання, 2012. 343 с.
32. Левицька І. В., Басюк Д. І., Климчук А. О., Тарасюк Г. М., Москвічова О. С. Економіка туризму : навч. посіб. Житомир, 2020. 488 с.
33. Любіцева О. О. Методика розробки турів. К. : Альтпрес, 2003. 196 с.
34. Любіцева О. О. Ринок туристичних послуг (геопросторові аспекти). К. : Альтерпрес, 2002. 436 с.

35. Любіцева О. О., Панкова Є. В., Стафійчук В. І. Туристичні ресурси України. Навчальний посібник. К. : Альтерпрес, 2007.
36. Мазаракі А. А. Організація обслуговування в закладах ресторанного господарства: підручник /за заг. ред. Н. О. П'ятницької. К. : Центр навч. л-ри, 2011. 584 с.
37. Мальська М. П., Рутинський М. Й., Білоус С. В., Мандюк Н. Л. Економіка туризму: теорія та практика [текст]: підручник. К. : Центр учбової літератури, 2014. 544 с.
38. Мальська М. П. Основи маркетингу у туризмі : підручник. К. : Центр учбової літератури, 2016. 336 с.
39. Мальська М. П., Гамкало М. З., Бордун О. Ю. Туристичне країнознавство. Європа. : навч. посіб. К. : Центр учбової літератури, 2010. 224 с.
40. Мальська М. П., Гаталюк Н. М., Ганич Н. М. Ресторанна справа: технологія та організація обслуговування туристів (теорія та практика): підручник. К. : Центр учбової літератури, 2013. 304 с.
41. Мальська М. П., Мандюк Н. Л. Маркетинг у туризмі : підручник. Львів, 2015. 364 с.
42. Мальська М. П., Пандяк І. Г. Організація готельного обслуговування: підручник. К., 2011. 366 с.
43. Мальська М. П., Рутинський М. Й., Білоус С. В., Мандюк Н. Л. Економіка туризму: теорія та практика : підручник. К. : Центр учбової літератури, 2014. 544 с.
44. Мальська М. П., Худо В. В. Туристичний бізнес; теорія та практика. : підруч. К. : Центр учбової літератури, 2012. 368 с.
45. Масляк П. О. Країнознавство: підручник. К. : Знання, 2008. 292 с.
46. Мунін Г. Б., Тимошенко З. І., Самарцев Є. В., Зміюв А. О. Маркетинг туризму : навч. посібник К. : Вид-во Європ. ун-ту, 2005. 427 с.
47. Некрасов С. А. Екскурсоведство та музеєзнавство: Навчальний посібник. Запоріжжя: ЗНУ, 2005. 440 с.
48. Нечаюк Л. І. Готельно-ресторанний бізнес: менеджмент. К. : Центр учбової літератури, 2020. 344 с.
49. Палатний І. А. Спортивний туризм: змагання туристів-пішоходників: навч.-методич. [для студ. вищ. навч. закладів]. Переяслав-Хмельницький : СПД Кузмічова Р. Ю., 2010. 256 с.
50. Пангелов Б. П. Організація і проведення туристсько-краєзнавчих подорожей: навч. посіб. К. : Академвидав, 2010. 248 с.

51. Панченко Ю. В., Лугінін О. Є., Фомішин С. В. Менеджмент внутрішнього і міжнародного туризму : навч. посібник. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2013. 342 с.
52. Панкова Є. В. Туристичне краєзнавство: Навчальний посібник. К : Альтерпрес, 2007. 352 с.
53. Петранівський В. Л., Рутинський М. Й. Туристичне краєзнавство: Навч. посіб. / за ред. проф. Ф. Д. Заставного. К. : Знання, 2006. 575 с.
54. Правик Ю. М. Маркетинг туризму: підруч. К. : Знання, 2008. 303 с.
55. Пуцентейло П. Р. Економіка і організація туристично-готельного підприємництва : навч. посібник. К. : Центр учбової літератури, 2007. 344 с.
56. Правила зі спортивного туризму. К. : ФСТУ, 2008. 148 с.
57. П'ятницька Н. О. Організація обслуговування у закладах ресторанного господарства : підручник. К. : Центр учбової літератури, 2011. 584 с.
58. Рутинський М. І. Географія туризму України: навч.-метод. посібник. Львів : Фенікс, 2002. 107 с.
59. Рутинський М. І. Організація спортивно-оздоровчого туризму. Львів : Фенікс, 2002. 34 с.
60. Смаль І. В. Туристичні ресурси світу Ніжин : Видавництво Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя, 2010. 336 с.
61. Сокол Т. Г. Основи туристичної діяльності: підручник / за заг. ред. доктора пед. наук, проф. В. Ф. Орлова. К. : Грамота, 2006. 264 с.
62. Торяник В. М., Джинджоян В. В. Безпека туризму : навчальний посібник / за заг. ред. д.ю.н., професора О. В. Негодченка. Дніпро : ВНПЗ «ДГУ», 2018. 284 с.
63. Туристичне країнознавство: Навчальний посібник / за ред. В. Ф. Семенова. Херсон : Грінь Д. С., 2013. 392 с.
64. Тягунова Н. М. Основи організації туристичного бізнесу. Кредитно-модульний курс: навч. посіб. К. : ЦУЛ, 2014. 130 с.
65. Фастовець О. Б. Організація транспортних подорожей і перевезень туристів. К., 2003. 145 с.
66. Філіпов З. І. Спортивний туризм : організація і методика спортивно-туристської роботи: навч. посіб. Дрогобич : Коло, 2010. 344 с.
67. Чорненька Н. В. Безпека туризму : навч. посібник. К. : Видавничий дім «Кондор», 2019. 188 с.
68. Чорненька Н. В. Організація туристичної індустрії: Навчальний посібник. К. : Атіка, 2006. 264 с.
69. Шандор Ф. Ф., Кляп М. П. Кляп Сучасні різновиди туризму : підручник. К. : Знання, 2013. 334 с.

70. Шканова О. М. Маркетинг послуг: навч. посібник для студ. вищих навч. закл. К. : Кондор, 2003. 304с.

71. Школа І. М. Менеджмент туристичної індустрії : навчальний посібник. Чернівці : ЧТЕІ КНЕУ, 2003. 662 с.